

สถานการณ์ภาวะอ้วนของสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
กลุ่มที่ 6 จังหวัดน่าน แพร่ พะเยา เชียงรายและลำปาง

Prevalence and Trends in Obesity Among the Novices of the General
Buddhist Scripture Schools in the sixth group Nan Phrae Phayao
Chiang Rai and Lampang province

อโนชา วิบุลากร
ศูนย์อนามัยที่ 1 เชียงใหม่ กรมอนามัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความชุกภาวะอ้วนและแนวโน้มภาวะการเจริญเติบโตของสามเณร ได้แก่ ความสูง น้ำหนัก ค่าเฉลี่ยดัชนีมวลกาย เป็นการศึกษาระยะยาว (longitudinal Study) กลุ่มตัวอย่างเป็นสามเณรที่มีอายุระหว่าง 16-18 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาที่ 5 และ 6 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 6 ในจังหวัดน่าน แพร่ พะเยา เชียงรายและลำปาง เกณฑ์การคัดเลือกคือสามเณรที่มีผลการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จนถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 รวมทั้งหมด 9 ครั้ง สามเณรจำนวน 174 รูป เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคม-กันยายน 2559 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย ร้อยละ การแปลผลภาวะโภชนาการโดยใช้เกณฑ์อ้างอิงน้ำหนัก ส่วนสูง และเครื่องชี้วัดภาวะโภชนาการของประชาชนไทยอายุ 1 วัน-19 ปี กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2542)

ผลการศึกษาพบว่า ความชุกภาวะอ้วนของสามเณรมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี 2555-2559 เมื่อเทียบน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง (ร้อยละ 14.4 ,17.2, 21.0 , 23.5 และ 29.3 ตามลำดับ) และเมื่อเทียบค่าดัชนีมวลกาย (14.1 ,19.25 ,22.4 , 27.3 และ 35.1 กิโลกรัม/เมตร² ตามลำดับ) โดยพบภาวะอ้วนมีความชุกสูงขึ้นขณะเรียนอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 5 ขณะเดียวกันสามเณรที่มีน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงอยู่ในภาวะสมส่วนกลับมีแนวโน้มลดลง(ร้อยละ 75.0 ,76.4 ,73.3 , 73.6 และ 66.7 ตามลำดับ)จุดเปลี่ยนภาวะน้ำหนักเกินเกณฑ์และอ้วนของสามเณรจะอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งภาวะนี้จะส่งผลกระทบต่อไปจนจบการศึกษาเทียบส่วนสูงตามเกณฑ์อายุพบว่าสามเณรมีส่วนสูงตามเกณฑ์อายุและสูงกว่าเกณฑ์มีแนวโน้มลดลง(ร้อยละ 65.8 ,60.4, 53.8 ,50.0 และ 58.0 ตามลำดับ) ภาวะการเจริญเติบโตด้านส่วนสูงนี้พบแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของส่วนสูงลดลง ($X=145.59,SD 11.86/X=150.27,SD 1.18/X=154.53,SD 10.63/X=158.64,SD 9.74$ และ $X=161.95,SD 8.60$) พบส่วนสูงเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 4.09 เซนติเมตร/ปี ภาวะการเจริญเติบโตด้านน้ำหนักพบว่าสามเณรมีแนวโน้มอัตราการเพิ่มขึ้นของน้ำหนักเพิ่มขึ้นทุกปี ($X=41.40,SD12.54/X=46.07,SD 13.10/X=50.16,SD 3.83/X=54.52,SD 14.29$ และ $X=58.81,SD 14.61$)พบน้ำหนักเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 4.35 กิโลกรัม/ปี ความชุกอัตราการเพิ่มของน้ำหนัก พบสูงในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 5 ผลการศึกษานี้ถือเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายส่งเสริมสุขภาพสามเณร ศูนย์อนามัยที่ 1 เชียงใหม่ร่วมกับกรมอนามัย จัดให้มีพิธีลงนามบันทึกความร่วมมือ “ยกระดับการพัฒนาสุขอนามัยสามเณร 4.0” ร่วมกับ ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ภายใต้โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขอนามัยเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร(กพด.) ในเดือนพฤษภาคม 2560 จุดประสงค์เพื่อผลักดันให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เร่งรัดแก้ปัญหาสุขภาพและภาวะอ้วนของสามเณร กระตุ้น ส่งเสริมให้สามเณรได้เจริญเติบโตตามวัย อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพ เพื่อเป็นศาสนาทายาทที่เติบโตเต็มศักยภาพ สติปัญญาดี สุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเรื้อรังต่างๆ เป็นกำลังหลักสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสืบต่อไป.